

Politický faktor sociální politiky

Lidská práva

Organizace spojených národů

Rada Evropy

**Organizace pro bezpečnost a
spolupráci v Evropě**

NATO

Úvodní úvahy

- **Sociální politika je důležitou součástí celkové politiky. Politika - „věc veřejná“**
- **Veřejný život je ovlivňován vzájemně souvisejícími oblastmi: technicko-ekonomickou, politicko-sociální a morálně-kulturní (M.Novak, R.Steiner))**
- **Lidská práva, svobody a povinnosti občanů jsou základními kategoriemi politiky, zároveň „věčnými“ otázkami filozofie, teologie, sociologie, ekonomie a dalších společenských věd.**
- **Postmoderna klade důraz na lidská práva, (m.j. reakce na totalitní režimy minulého století)**

Lidská práva a svoboda

- **Člověk má právo na svobodu, právo je ale zároveň omezením svobody.**
- **Svoboda předpokládá zároveň zodpovědnost (povinnost).**
- **Přirozené právo - pozitivní právo (platné)**
- **Společenské a právní normy**
- **Různé pojetí svobody a práva v politických doktrínách liberalismu, socialismu, anarchismu**

Katalog některých důležitých svobod

Svoboda: *Znamená, že každý může:*

1. **práce** pracovat v jakémkoli zaměstnání nebo nepracovat vůbec
2. **podnikání** aplikovat jakýkoli druh zdroje v jakémkoli odvětví výroby
3. **obchodu** dopravovat, dovážet nebo vyvážet jakýkoli druh zboží
4. **cestování** cestovat do ciziny a kamkoli v zemi
5. **stěhování** přemísťovat se a usídlit se v zahraničí nebo kdekoli v zemi
6. **smlouvy** uzavřít jakýkoli druh závazné smlouvy s kýmkoli kromě smlouvy uzavřené pod nátlakem, lstí nebo podvodem
7. **trhu** kupovat nebo prodávat libovolné množství zboží za jakoukoliv cenu, na které se obě strany dohodnou
8. **konkurence a vstupu** vstoupit do kteréhokoli odvětví průmyslu nebo obchodu nebo na kterýkoli trh a konkurovat jakýmkoli způsobem kromě použití násilí, lsti a podvodu
9. **spotřebitelské volby** použít svou kupní sílu k nákupu libovolného zboží nebo služeb za ceny, které odrážejí poptávku po nich a nabídku
10. **volby zaměstnání** použít svou pracovní sílu a kvalifikaci v libovolném oboru za odpovídající mzdu.

11. **sdružování** - spolčovat se s kýmkoli za jakýmkoli účelem, který ne-škodí jiným
12. **shromažďování** - svolávat nebo navštěvovat shromáždění k diskuzím nebo k projednání libovolného předmětu
13. **hlasování** - uplatnit svůj hlas ve svobodném tajném hlasování ve volbách
14. **revoluce** - svrhnout vládu, která popírá základní svobody
15. **myšlení a vyjadřování** - myslet, psát a vyjadřovat se uměním, hudbou, nebo kterýmkoli jiným způsobem
16. **slova** - mluvit soukromě a veřejně na jakékoli téma a jakýmkoli tónem
17. **tisku** – tisknout a uveřejňovat cokoliv a rozšiřovat to
18. **soukromí** - pracovat, hrát si, odpočívat, konverzovat a korespondovat bez dozoru nebo vědomí někoho nevítaného
19. **nonkonformity a výstřednosti** - odlišovat se vzhledem, zvyklostmi a způsobem života, jakkoli se to může jiným zdát bláznivé, perverzní nebo špatné
20. **vyučování** - vyučovat jakýkoli předmět, jakákoli fakta a myšlenky
21. **bádání** - zkoumat jakýkoli předmět jakoukoli metodou
22. **učit se** - studovat nebo navštěvovat přednášky na jakékoli téma
23. **náboženství** - mít jakékoli vyznání nebo nemít žádné vyznání
24. **svědomí** - odmítnout dělat věci, které odporují vlastnímu svědomí

(Politologie str.189)

Vývoj lidských práv

Proces deklarování, omezování a prosazování (uskutečňování) práv a svobod jednotlivců i společenských skupin probíhá v celé lidské historii

V moderní době byla v centru pozornosti postupně:

- občanská práva – konec 18.a 19.století - individuální svobody - rovnost před zákonem
- politická práva – 19.a 1.polovina 20.století - účast na rozhodování, na moci
- sociální práva – 2.polovina 20.a začátek 21.století – zajištění minimální sociální a ekonomickou úrovně (sociální stát)

Významné události a období

1215 - Anglie - Magna charta libertatum - omezení moci krále vůči baronům

15.-17. století – renesance, humanismus, reformace,

18.a 19.století - osvícenství, průmyslová a následující politické revoluce

4. 6.1776 - Deklarace nezávislosti USA - 13 osad - nezávislost na Anglii

1787- 1.ústava USA

1791 - „deset dodatků k ústavě" G. Washington - 1. prezident USA

Bill of rights - Listina práv (právo vyznání, svoboda projevu, tisku aj.,
moc zákonodárná, výkonná, soudní) - nebylo zrušeno otroctví až po
občanské válce Severu proti Jihu (1861-1865)-A. Lincoln

1789 - Velká francouzská revoluce - Deklarace práv člověka a občana
volnost, rovnost, bratrství - 17 článků - lidé se rodí svobodní a rovni,
svoboda vlastnictví, svoboda je možnost činit vše, co neškodí
druhému, presumpce nevinny, svoboda vyznání

19.století - rozvoj moderní společnosti, vytváření nového ekonomického a
politického systému ve světě i v jednotlivých zemích.

USA - rozvoj demokracie, Evropa budování moderních států,
vrcholí koloniální expanze.

20. století – 1. a 2. světová válka, totalitní režimy - Rusko, Německo omezení práv -jednotlivců , skupin, národů

1941 - USA - Roosevelt „čtyři svobody“:

- svoboda slova
- svoboda vyznání
- svoboda od nedostatku
- svoboda od strachu

24. 10. 1945 - založení Organizace spojených národů

Charta spojených národů - 51 zakládajících členů

10. 12. 1948 - Všeobecná deklarace lidských práv OSN

(10. 12. -Den lidských práv)

1946-1948 počátek studené války a bipolárního světa

1949 – vznik Rady Evropy

1949 – vznik NATO

50. léta – rozpad koloniální soustavy

60. léta - počátek uvolňování mezinárodního napětí

1989 – pád komunismu, konec bipolárního světa

Důležité dokumenty

- **1945 Charta spojených národů**
- **1948 Všeobecná deklarace lidských práv (OSN)**
- **1950 Evropská úmluva o ochraně lidských práv a svobod (RE)**
- **1952 Úmluva o politických právech žen**
- **1967 Deklarace OSN o odstranění diskriminace žen**
- **1960 Úmluva o boji proti diskriminaci ve vzdělání**
- **1965 Mezinárodní úmluva o odstranění rasové diskriminace**
- **1966 Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech**
Mezinárodní pakt o politických a občanských právech
- **1989 Úmluva o právech dítěte**
- **Dokumenty o ochraně životního prostředí**

Svět ve kterém žijeme

Problémy:

- **Zdroje**
- **Životní prostředí**
- **Ekonomické a sociální podmínky**
- **Politické uspořádání a vztahy**

Člověk a zdroje

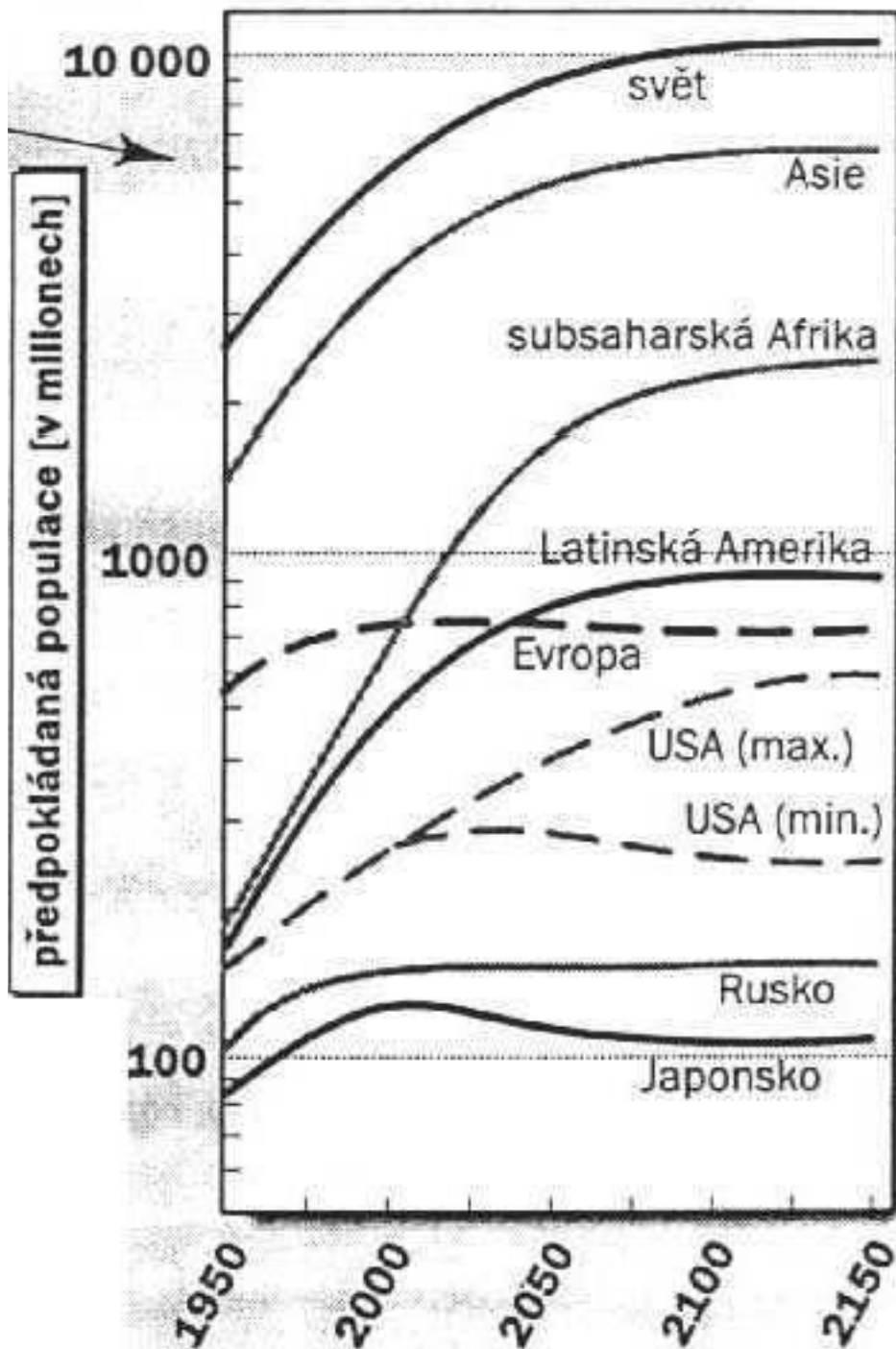
Počet obyvatel se zvyšuje

Zdroje jsou omezené:

Potraviny

Voda

Energie

Stav světa na konci tisíciletí

(OSN Human Development Report)

- 1,3 miliardy lidí má menší příjem než 1USD na den, (Indie – 500mln, Subsaharská Afrika – 300mln).
- 1 miliarda lidí nedokáže uspokojit základní životní potřeby.
- 860 milionů lidí hladoví, (200 mln Indie, 160 mln Čína, 150 mln Afrika – FAO).
- 1,3 miliardy lidí nemá přístup k nezávadné vodě, 5 milionů lidí ročně umírá na nemoci ze závadné vody.
- 2,6 miliardy lidí žije v podmínkách, které neodpovídají základním požadavkům hygieny.
- 800 milionů lidí nemá přístup ke zdravotní péči.
- 3 miliony lidí umírá každý rok na AIDS, počet nemocných zejména v Africe stále roste.
- Každý pátý dospělý člověk na světě nedovede číst a psát. 98% je z rozvojových zemí, 2/3 tvoří ženy.
- 1,2 milionu dětí se každým rokem stává obětí obchodu.
- 200 milionů dětí je využíváno jako pracovní síla.

Problémové oblasti a ohniska napětí

Střední východ

- Izrael – Palestina
- Irák
- Afganistan
- Irán

Asie

- Čína – Tibet
- Indie – Pákistán
- Indonésie
- Severní Korea

Afrika

- Subsaharská Afrika

Evropa

- Země býv. SSSR (Gruzie, Bělorusko, Ukrajina, Moldávie.....)
- Balkán (Srbsko-Černá Hora, Kosovo-Albánie)

Střet civilizací?

Civilizace po roce 1990

Mapa 1.3

OSN

Organizace spojených národů

UNO United Nations Organization

l'ONU l'Organisation des Nations Unies

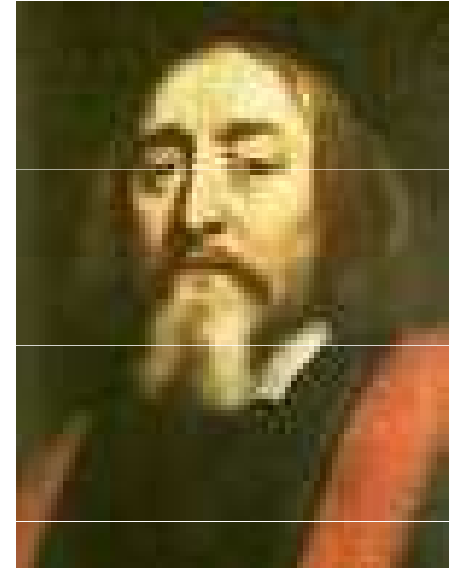

Předchůdci OSN

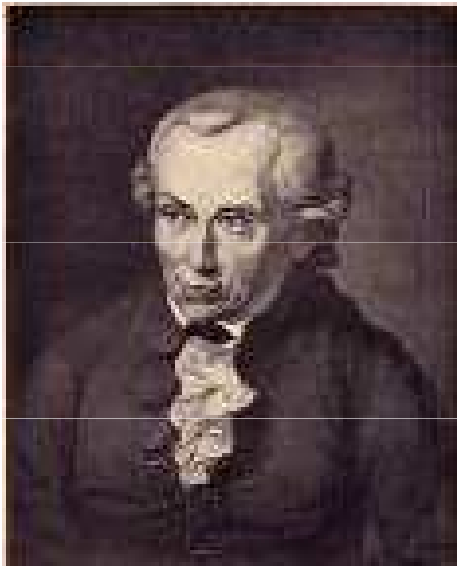
Snahy o mír a spolupráci mezi národy:

**Jiří z Poděbrad - 1464 návrh
*Smlouvy o nastolení míru
v celém křesťanstvu***

**Jan Amos Komenský
(1592-1670)**

**Immanuel Kant
(1724-1804)
*Články k věčnému míru***

**Fridrich Falcký
(1596-1632)**

Společnost národů

(League of Nations)

Vznik - 28. 6. 1919 – v Ženevě
podpisem základního dokumentu

Paktu spojených národů,

30.léta - selhání SN v důsledku meziválečné
politické situace

Německo, Itálie – nástup fašismu

Přestala fungovat v roce 1939

Vznik OSN

**Příprava během 2. světové války
(zejména z iniciativy USA)**

Snaha o obnovení Společnosti národů

Vznik podpisem „*Charty spojených národů*“

24. 10. 1945 v San Francisku - sídlo New York

Charta má 19 kapitol, 111 článků

**Chartu podepsalo původně 51 států včetně
Československa,**

dnes je členem OSN 193 států

Sídlo OSN New York

Z textu Úvodní preambule Charty OSN:

„...My, lid spojených národů;

jsouce odhodláni uchrániti budoucí pokolení metly války, která dvakrát během našeho života přinesla lidstvu nevýslovné strasti,

chceme prohlásiti znova svou víru v základní lidská práva, v důstojnost a hodnotu lidské osobnosti, v rovná práva mužů i žen a národů velikých i malých, vytvořiti poměry, za nichž mohou býti zachovány spravedlnost a úcta k závazkům plynoucím ze smluv a jiných zdrojů mezinárodního práva, podporovati sociální pokrok a zlepšovati životní úroveň ve větší svobodě, a k tomu cíli pěstovati snášlivost a žítí spolu vzájemně v míru jako dobří sousedé...“

Struktura a orgány OSN

- Valné shromáždění OSN
- Generální tajemník a sekretariát
- Rada bezpečnosti
- Hospodářská a sociální rada
- Mezinárodní soudní dvůr v Haagu
- Odborné organizace a instituce OSN

Valné shromáždění OSN

Schází se jednou ročně na úrovni ministrů zahraničí, premiérů, prezidentů. Včele je volený předseda VS.

V průběhu roku pracují delegáti – velvyslanci

Generální tajemník a sekretariát

Přesné pravomoci generálního tajemníka OSN nejsou dopodrobna vymezeny. Podle Charty OSN „vykonává funkce, které mu byly svěřeny Radou bezpečnosti, Valným shromážděním a dalšími orgány. Je zmocněn k tomu, aby upozorňoval Radu bezpečnosti na jakékoli otázky, které by mohly znamenat ohrožení mezinárodního míru a bezpečnosti

Nejdůležitější rolí „vůdce planety“ je, aby silou svého osobního vlivu pomáhal předcházet konfliktům a bránil jejich eskalaci a šíření.

V čele OSN se od jejího založení vystřídal 7 generálních tajemníků:

1945 – 1952

Trygve Lie, **Norsko**

1953 – 1961

Dag Hammarskjöld, **Švédsko**

1962 – 1971

U Thant , **Myanmar**

1972 – 1981

Kurt Waldheim, **Rakousko**

1982 – 1991

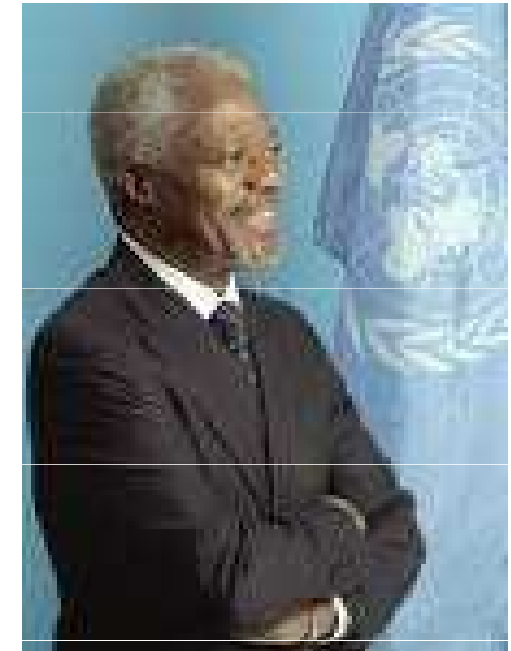
Pérez de Cuellar, **Peru**

1992 – 1996

Butrus Butrus-Ghálí, **Egypt**

1997 – 2006

Kofi Annan,
Ghana

2007

Pan Ki-mun,
Jižní Korea

Rada bezpečnosti OSN

Nejdůležitější orgán OSN – vydává zásadní rezoluce a schvaluje sankce včetně vojenských.

15 členů,

5 stálých - USA, VB, Francie, Rusko, Čína - právo veta

10 volených na 2 roky

Současné složení vyplynulo z výsledků 2.sv.války.

V současné době snaha o reformu.

Návrh na rozšíření o

Německo, Japonsko, Indii, Brazílii

a zástupce Afriky

(Jihoafrická republika nebo Nigerie)

Hospodářská a sociální rada

27 členů na 3 roky, každý rok voleno 9

Věnuje se základním ekonomickým a sociálním otázkám a problémům ve světě, řídí jednotlivé orgány a organizace OSN v této oblasti.

Mezinárodní soudní dvůr v Haagu

Jeden ze základních orgánů OSN.

Tvoří jej 15 soudců, volených Valným shromážděním a Radou bezpečnosti OSN na funkční období 9 let.

Rozhoduje spory mezi státy, které se týkají výkladu mezinárodních smluv a porušení mezinárodního práva (včetně náhrady škody za takovéto porušení).

Rozhodnutí soudu vycházejí z mezinárodních smluv a obecných právních zásad. Jsou závazná, jen pokud s tím souhlasily obě sporné strany ještě před zahájením sporu

Odborné organizace OSN

ILO - Mezinárodní organizace práce

WHO-Světová zdravotnická organizace

UNESCO - Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

FAO- Organizace pro výživu a zemědělství (Světový program výživy)

UNCTAD - Konference OSN pro obchod a rozvoj

UNIDO – Organizace OSN pro průmyslový rozvoj

UNDP - Program OSN pro rozvoj

WTO- Světová obchodní organizace (dříve GATT)

IMF - Mezinárodní měnový fond

IBRD - Mezinárodní banka pro rekonstrukci a rozvoj

IAEA-Mezinárodní agentura pro atomovou energii

UNEP- Program OSN pro životní prostředí

UNICEF - Dětský fond OSN

UNIFEM – Rozvojový fond OSN pro ženy

INSTRAW – Mezinárodní výzkumný ústav pro podporu žen

UNHCR - Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

UNCHS – Centrum OSN pro lidská obydlí (Habitat)

UNU – Univerzita OSN

Některé další organizace:

Pozorovatelské a vojenské mise OSN v oblastech krizí a konfliktů : (Kosovo, Afganistan, Kypr, Uganda Libanon. Palestina a další.) – „modré přilby“

Mezinárodní organizace pro civilní letectví

Světová poštovní unie

Mezinárodní telekomunikační unie

Světová meteorologická organizace

Světová organizace duševního vlastnictví

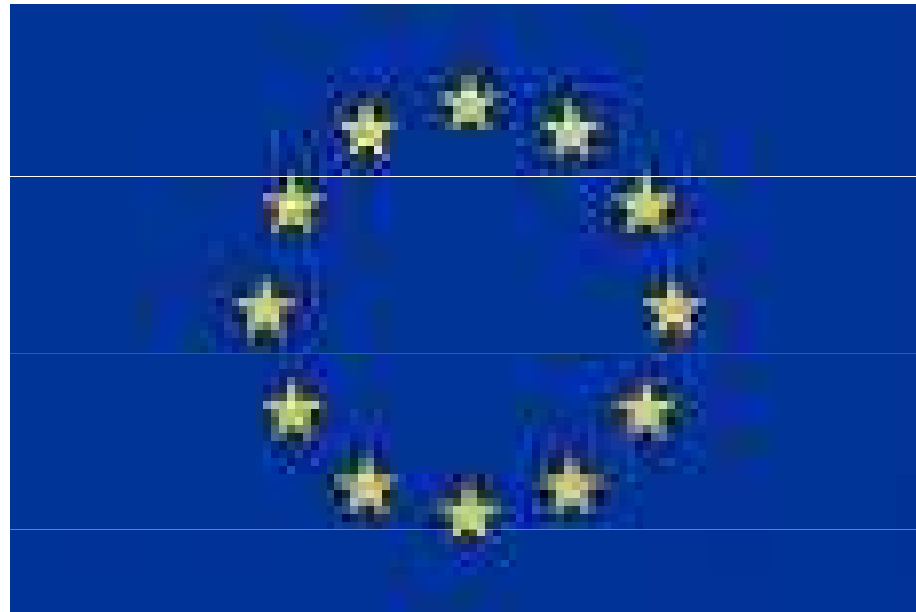
a další

Problémy OSN

- politické zájmy jednotlivých zemí
- nedostatečná autorita
- malá operativnost (těžkopádnost)
- financování
- nezbytnost reformy
(viz manifest „Mosty do budoucnosti“)

Rada Evropy

**Council of Europe
Conseil de l'Europe
Europarat**

Vlajka Evropy

Rada Evropy - Vznik a cíle

Organizace evropských zemí zřízená smlouvou, uzavřenou v srpnu 1949 10 západoevropskými státy jako reakce na poválečnou situaci v Evropě

Cílem Rady Evropy je:

- hospodářská, sociální, kulturní, vědecká a právní spolupráce,
- problematika lidských práv a postavení národnostních menšin,

*Úmluva o lidských právech a základních svobodách (1950),
Evropská sociální charta (1961)*

- harmonizace právních řádů členských zemí a mezinárodní zákonodárství na některých úsecích

(např. životní prostředí, průmyslová práva).

Členské země Rada Evropy (47 zemí)

Zakládající členové (1949):

Belgie, Dánsko, Francie, Nizozemsko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Norsko, Švédsko, Velká Británie

Později přistoupily:

1949 – 1959

Řecko, Turecko, Island. Německo(SRN), Rakousko

1960-1969

Kypr, Švýcarsko. Malta

1970-1989

Portugalsko, Španělsko, Lichtenštejnsko, Finsko, San Marino

1990-1993

Maďarsko, Polsko, Bulharsko, **Česká republika**, Estonsko, Litva, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko

1994-1999

Andorra, Albánie, Lotyšsko, Moldavsko. Makedonie, Ukrajina 1995, Chorvatsko, Rusko, Gruzie

2000-2007

Arménie, Azerbejdžan, Bosna a Hercegovina, , Srbsko, Monako, Černá Hora

Hlavní orgány Rady Evropy

sídlo ve Štrasburku (Francie)

- **Generální tajemník a sekretariát**
- **Výbor ministrů (složený z ministrů zahraničí členských zemí), který může dávat doporučení členským státům a požadovat od nich informace; tento výbor má řadu pomocných orgánů.**
- **Parlamentní shromáždění RE (281 členů), složené ze zástupců parlamentů členských států**
- **Kongres místních a regionálních samospráv (také 281 členů)**
- **Evropský soud pro lidská práva**
-

Evropská sociální charta

(přijata v roce 1961)

Část první - Pracovní doba

- I. Rozumná pracovní doba - Denní pracovní doba, Týdenní pracovní doba. Pružné systémy pracovní doby, Doba odpočinku v týdnu
- II. Právo na volno - Placené veřejné svátky, Právo na každoroční dovolenou
- III. Zkrácení pracovní doby v nebezpečných nebo nezdravých zaměstnáních

Část druhá - Zdraví a bezpečnost při práci

- I. Právní předpisy o bezpečnosti a zdraví při práci – Materiální obsah, Chránění pracovníci a chráněná odvětví
- II. Účinné vynucování předpisů BOZP - Trendy v pracovních úrazech a nemocích z povolání, Dozor nad uplatňováním pracovních předpisů
- III. Konzultace a účast pracovníků a/nebo jejich zástupců v otázkách BOZP – na národní a regionální úrovni

Část třetí - Spravedlivá odměna za práci

I. Právo na důstojnou odměnu

II. Záruky odměny - Právo na zvýšenou odměnu za práci přes čas, Právo na stejnou odměnu za práci stejné hodnoty, Právo na rozumnou výpovědní dobu při skončení zaměstnání, Omezení srážek ze mzdy

Část čtvrtá - Právo se organizovat a kolektivně vyjednávat

I. Právo se organizovat - Vytváření odborových organizací, Právo vstoupit do odborové organizace i nevstoupit do odborové organizace, Činnost odborových organizací

II. Právo kolektivně vyjednávat - Obecné principy, Společné konzultace, Podpora procesu dobrovolného vyjednávání, Smírčí a rozhodčí řízení, Kolektivní akce.

OBSE

Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě

OSCE

Organization for Security and Cooperation in Europe

Vznik a charakteristika

- Vznikla 1.1.1995 jako pokračování Konference o spolupráci a bezpečnosti v Evropě
- Jejími členy je 55 zemí včetně ČR, ale také USA a Kanada. Je největší regionální organizací na světě.
- Poslání a úkoly OBSE vyjádřeny v Chartě OBSE k Evropské bezpečnosti z roku 1999.

Hlavní cíle

- **Zajištění důvěry a bezpečnosti v Evropě**
- **Kontrola zbrojení**
- **Preventivní diplomacie**
- **Předcházení konfliktům, včasné varování**
- **Krizové řízení a obnova činností a funkcí po ukončení konfliktu**
- **Boj proti terorismu**
- **Ochrana lidských práv**
- **Demokratizace, podpora demokratických procesů**
- **Monitorování průběhů voleb**
- **Sledování stavu životního prostředí a ekologické aktivity**

Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě - KBSE

(předchůdce OBSE)

V roce 1966 (v době snižování mezinárodního napětí a spolupráce mezi Západem a Východem) byly VS OSN přijaty 2 významné dokumenty:

- Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech
- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.
- Evropské země včetně zemí Sovětského bloku, USA a Kanada se dohodly na svolání Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě.
- Konference probíhala v letech 1972-1975

Účastnické země KBSE

Belgie Bulharsko

Československo Dánsko

Finsko Francie Irsko

Island Itálie Jugoslávie

Kanada Kypr

Lichtenštejnsko

Lucembursko

Maďarsko Malta Monako

NDR

Nizozemsko Norsko

Polsko Portugalsko

Rakousko Rumunsko

Řecko San Marino

SRN SSSR

Španělsko Švédsko

Švýcarsko Turecko

USA Vatikán

Velká Britanie

Výsledky konference

Konference skončila 1. srpna 1975 přijetím **Závěrečného aktu KBSE**, který byl podepsán nejvyššími představiteli 33 evropských zemí, Kanady a USA

Závěrečný akt KBSE se skládá z 5 částí:

1. otázky bezpečnosti v Evropě,
2. spolupráce v oblasti hospodářství, vědy a techniky a životního prostředí,
3. bezpečnost a spolupráce ve Středomoří,
4. spolupráce v humanitární a jiných oblastech,
5. další kroky po. Konferenci, mj. dohoda o svolání následných schůzek:
 - 1977-78 Bělehrad
 - 1980-83 Madrid
 - 1986-89 Vídeň

vznik OBSE

NATO
Organizace severoatlantické
smlouvy
North Atlantic Treaty Organization

Historie vzniku a vývoje NATO

Poválečná situace

Priority „Západu“

- demobilizace
- snížení početních stavů armád
- ekonomická přestavba

Priority SSSR

- zachování ozbrojených sil v plném rozsahu
- expanzionistická politika
- vnucování nedemokratických forem vlády
- ideologické cíle KSSS

Dramatické události 1947-1949

- přímé ohrožení suverenity Norska, Řecka, Turecka
- převrat v Československu
- nezákonná blokáda Berlína

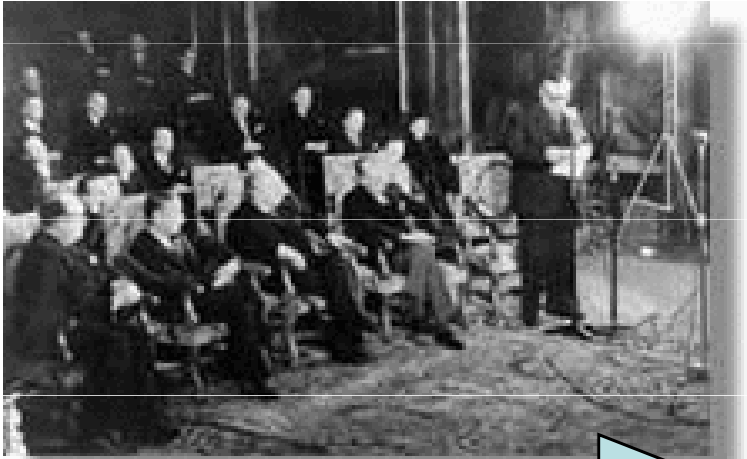
HROZBY

- ideologické + politické + vojenské

Jak odolat ?

Potřeba vybudovat
**Společný
obranný systém**

Příprava

17.3.1948

„Západní unie“
BRUSELSKÁ
SMLOUVA „PĚTI“

B F L NL VB

Jednání s USA a Kanadou

+

Přizvání dalších pěti států Evropy

Vanderbergova rezoluce
Senátu USA

Severoatlantická smlouva

4.4.1949

Washington D.C., 4.4.1949)

Základní charakteristika NATO

- **Cíl je bezpečnost členů**
- **Seskupení nezávislých a suverénních států**
- **Společné sdílení rizik i odpovědnosti**
- **Využití systému kolektivní bezpečnosti**
- **Závazek neuzavírat žádný jiný mezinárodní svazek, jenž by mohl být v rozporu se Smlouvou**
- **NATO je otevřenou organizací**
- **NATO disponuje silami, včetně vojenských**
- **NATO spolupracuje s nečlenskými státy a mezinárodními organizacemi**

Severoatlantická smlouva

(Washington D.C., 4.4.1949)

Strany této smlouvy mají snahu žít v míru se všemi národy, hájit svobodu, společné dědictví a kulturu svých národů , spojit úsilí o kolektivní obranu

Smlouva obsahuje celkem 14 článků

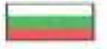

- Řešení sporů mírovými prostředky
- Udržovat a rozvíjet svoji individuální i kolektivní schopnost odolat ozbrojenému útoku
- Stabilita, blahobyt, hospodářská spolupráce
- Společné konzultace při ohrožení územní celistvosti, politické nezávislosti nebo bezpečnosti kterékoli smluvní strany
- **Ozbrojený útok proti jedné nebo více členům v Evropě nebo v Severní Americe bude považován za útok proti všem (pomoc spojenců, včetně použití ozbrojené síly)**

.....

10, Možnost přistoupení jiných evropských států

.....

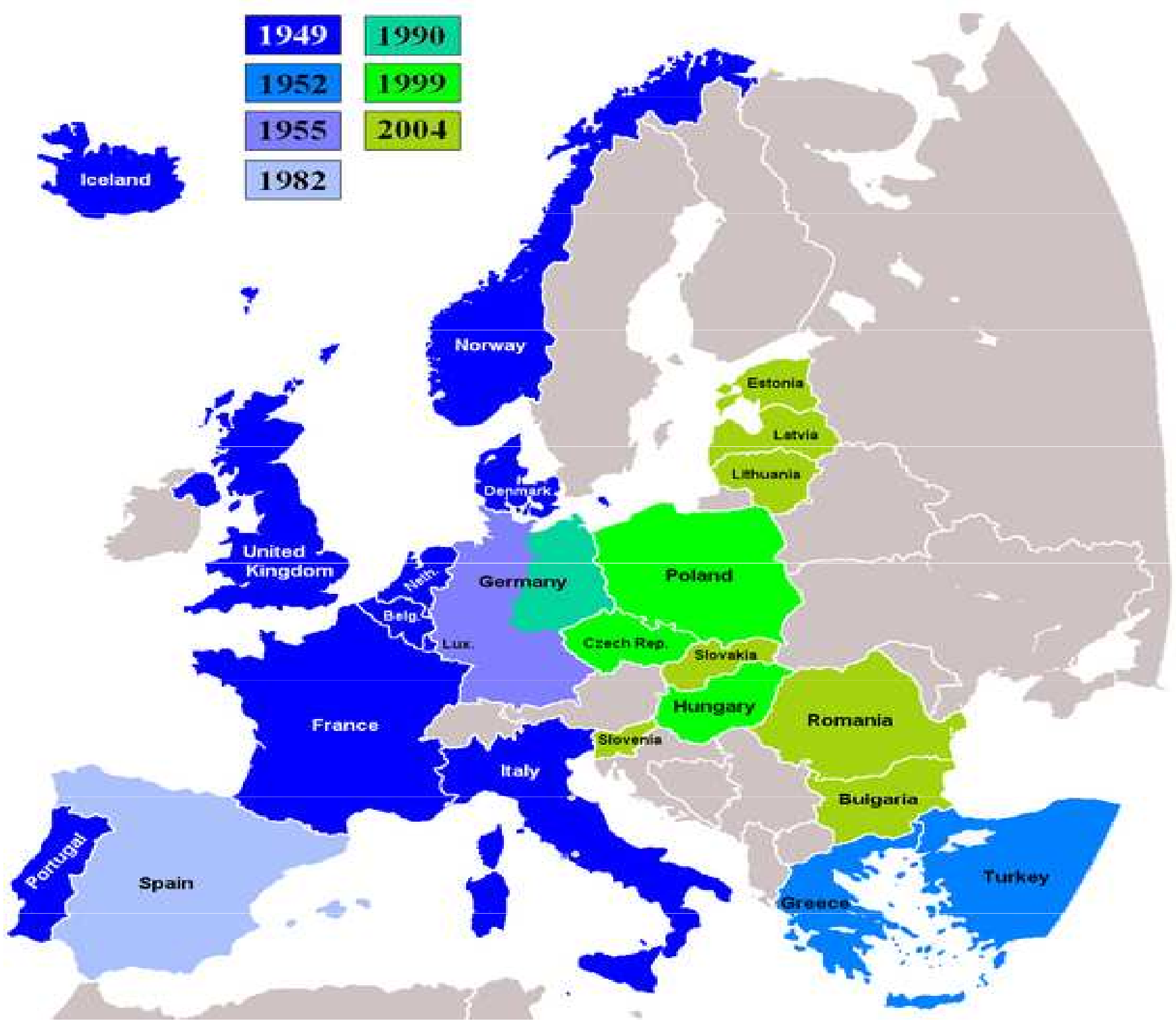
13. Odstoupení od smlouvy

Členské státy NATO	1949	1952	1955	1982	1999	2004
	Belgium					
						Bulgaria
	Canada					
					Czech Rep	
	Denmark					
						Estonia
	France					
			Germany			
		Greece				
					Hungary	
	Iceland					
	Italy					
						Latvia
						Lithuania
	Luxembourg					
	Netherlands					
	Norway					
					Poland	
	Portugal					
						Romania
						Slovakia
						Slovenia
				Spain		
		Turkey				
	United Kingdom					
	United States					

Rozšiřování NATO 1949-2004

2009
Albánie,
Chorvatsko

1949	1990
1952	1999
1955	2004
1982	

NATO

Základní údaje

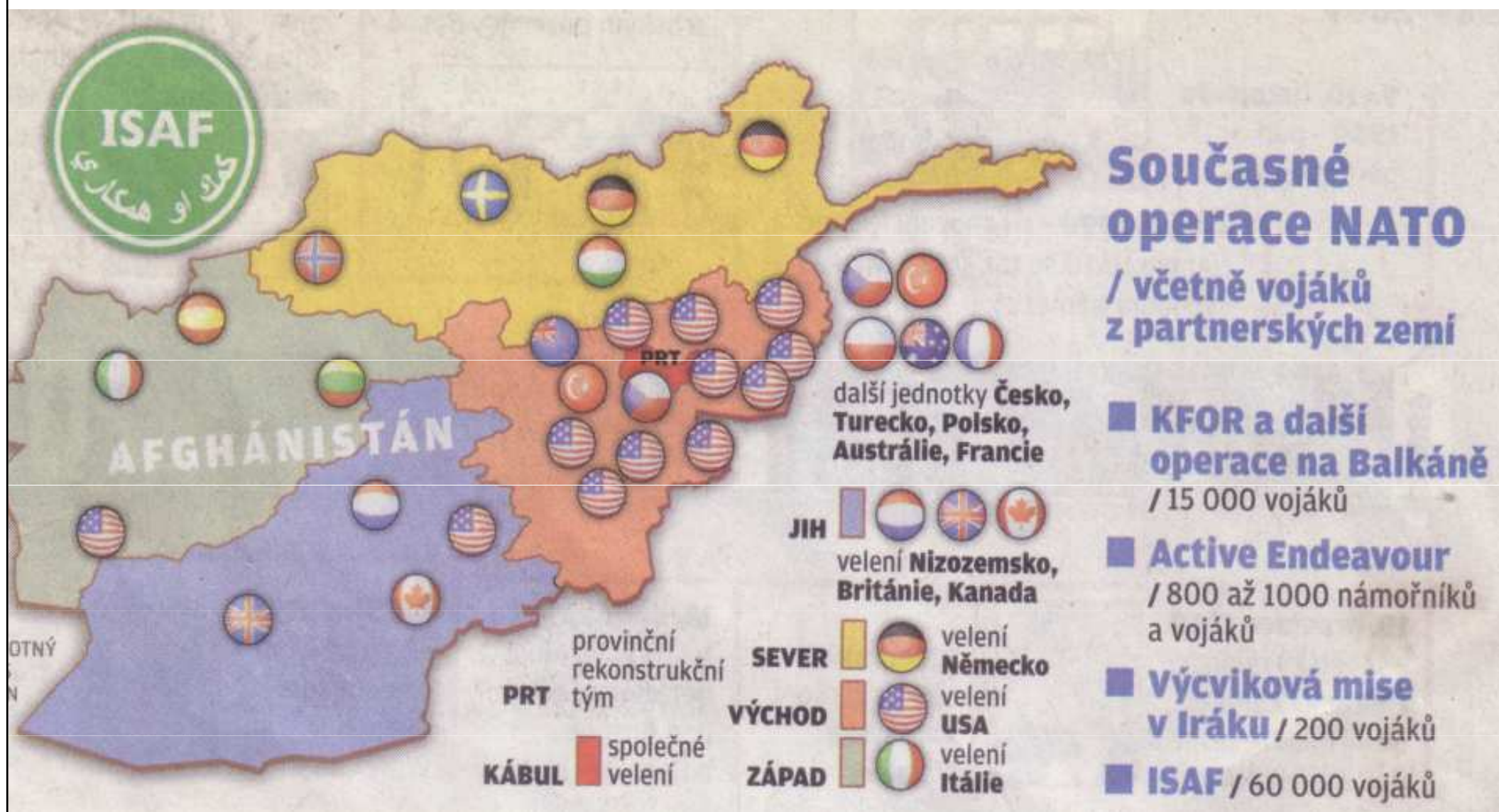
Počet obyvatel..... 8093 896 209

Rozloha.....24 574 539 km²

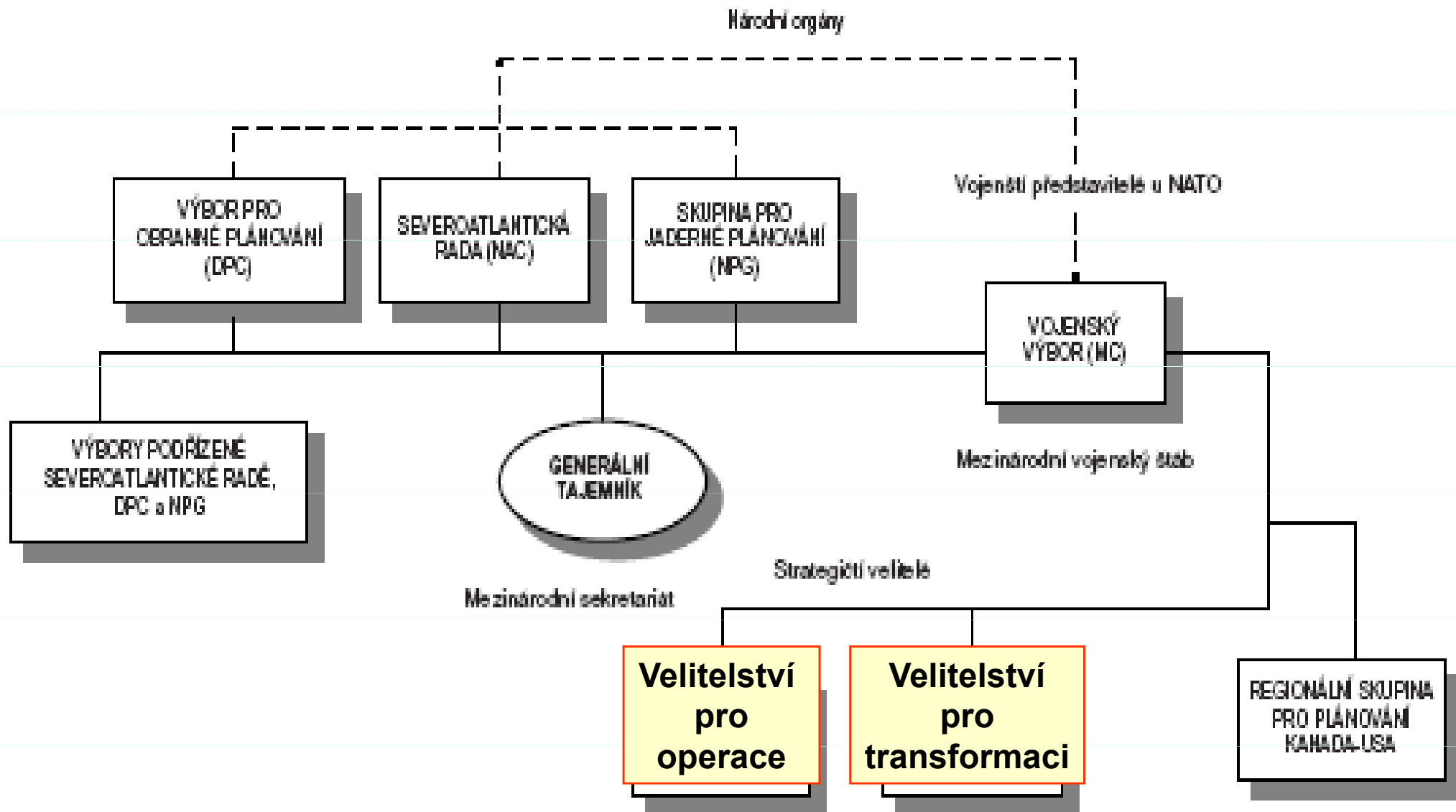
Počet vojáků.....4 077 029

Výdaje na obranu (Evropské země)....1,67%HDP

Výdaje na obranu (USA, Kanada).....3,76%HDP

Civilní a vojenská struktura NATO

Závěr

- **Otázkám lidských práv, bezpečnosti a spolupráce ve světě i v Evropě se věnuje řada organizací.**
- **Jednotlivé organizace vznikaly v různé době, v různých historických a politických podmínkách.**
- **Všechny organizace se vyvíjejí v souladu s vývojem a jejich činnost se postupně sbližuje, někdy překrývá.**
- **OSN i další organizace potřebují reformy, které by více odrážely problémy současného světa, aby byly schopny je řešit.**
- **Přes všechny problémy je jejich existence a činnost nezbytná**